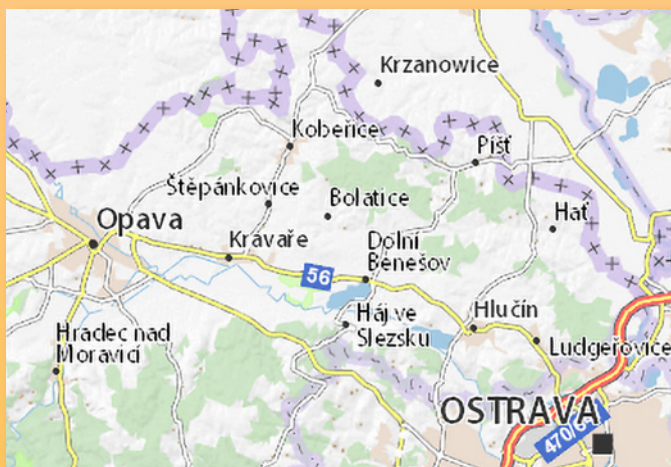
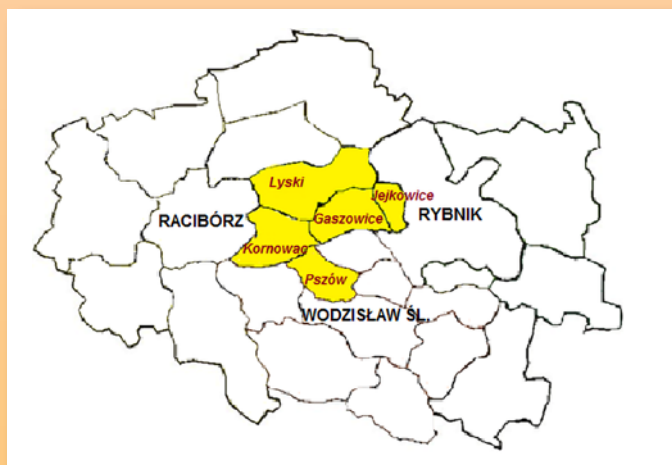

Publikacja zrealizowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa RP „Przekraczamy granice”

„Poszukujemy wspólnych korzeni”

„Hledáme společné kořeny”

Bolatice, Gaszowice, Jejkowice, Kornowac, Lyski, Pszów

Górný Śląsk

Kraj Morawsko-Śląski

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania LYSKOR powstało 5 stycznia 2006 roku. Głównym celem zawiązania LGD było rozwinięcie i uzupełnienie istniejących zamierzeń rozwojowych w odniesieniu do obszaru gmin Lyski i Kornowac oraz jego promocja na zewnątrz i wśród samych mieszkańców. W oparciu o kulturę regionu zorganizowano wiele inicjatyw o charakterze lokalnym, takich jak: „Biesiada Śląska”, „Biesiada Miodowa”, „Noc Świętojańska”, dożynki, imprezy kultywujące miejscowe zwyczaje i tradycje, rajdy rowerowe oraz przeglądy zespołów artystycznych. Dokonano licznych remontów lokalnych obiektów, wydano kilka publikacji, zakupiono stroje regionalne, wybudowano siłownię zewnętrzną.

18 maja 2015 roku do LGD LYSKOR przyjęto gminy: Gaszowice, Jejkowice oraz gminę miejską Pszów. Stowarzyszenie działa w terytorialnym obrębie powiatów: rybnickiego, wodzisławskiego i raciborskiego.

Projekt „Poszukujemy wspólnych korzeni” jest realizowany przez LGD LYSKOR i Obec Bolatice (Republika Czeska). Jego zamierzonym celem jest utrwalanie partnerstwa transgranicznego poprzez realizację działań ukierunkowanych na poszukiwanie wspólnych korzeni: rodzinnych, historycznych i kulturowych. Niejednokrotnie, po obu stronach granicy, ludzie nie znają swojej przeszłości rodzinnej, lokalnej i narodowej. Zapominają o własnych korzeniach, oddalają się od tradycji.

W codziennym życiu często opieramy się na stereotypach dotyczących naszych narodów. Niektórzy Polacy wierzą w funkcjonujące na temat Czechów frazesy: „Czesi nas nie lubią, są dla nas niemili i oschli. Czescy policjanci uwzięli się na Polaków. W Czechach nie ma co robić poza Pragą i Skalnym Miastem. Kuchnia czeska to tylko knedle. Język czeski jest dziwny i śmieszny. Czesi to ateści. Wszyscy Czesi piją za dużo piwa. Nie są takimi patriotami jak Polacy. Uginają się pod obcym panowaniem”. Wśród Czechów także funkcjonuje wiele opinii dotyczących Polaków. Śmieszny ich nasz bardzo opisowy język. Jesteśmy odbierani jako kraj biedniejszy, gorzej zorganizowany, o niezrozumiałym dla nich patriotyzmie. Stereotyp głosi, że Polacy to alkoholicy i kombinatorzy. Czesi mają negatywny stosunek do polskiej żywności. Dziwi ich pozycja, jaką w Polsce ma Kościół katolicki. Na wzajemnych relacjach obu narodów ciężą sprawa Zaolzia i agresji na Czechosłowację w 1968 roku a obecnie konflikt związany z kopalnią „Turów”.

Mało znane są fakty, że: Jan Matejko i Leopold Staff mieli czeskie korzenie. Jan Amos Komeński (czeski pedagog, filozof i reformator) w okresie prześladowań Braci Czeskich znalazł schronienie w Lesznie. Asem polskiego Wywizjonu 303 w bitwie o Anglię był Josef František. Na terenie pogranicza polsko-czeskiego prowadziły swoją działalność rody: Lichnowskich i Eichendorffów. Tunel w Czernicy-Rydułtowach wybudował Czech Franc Rzicha a Czech Joseph Doms był twórcą przemysłu tytoniowego na Górnym Śląsku. Część zakonnic i zarządców dóbr Polednika z Lysek pochodziło z Czech. W Polsce znani są czescy reżyserzy filmowi i pisarze. Czechofilstwo zatacza coraz szersze kręgi. Po obu stronach granicy zaczyna dominować opinia, że „Oni” mogą być dobrymi sąsiadami, przyjaciółmi i sojusznikami, ważnymi elementami „normalnego” świata. Wspólna historia nie szczędziła nam cierpień i problemów, które musimy analizować i sprawiedliwie oceniać. Ważniejszym jednak wydaje się refleksja nad tym, skąd pochodzimy i dokąd zmierzamy, co nas łączy i może stanowić podstawę budowania społeczeństw współpracujących ze sobą i wzajemnie się wspierających. Czas na przełamywanie lodów.

Projekt jest hołdem dla naszych przodków. Dzięki niemu powstaje wizja stworzenia wspólnej, lepszej przyszłości. Aby zrealizować jego cele, przede wszystkim musimy lepiej się poznać i zrozumieć, czemu służy niniejsza publikacja. Uwzględniono w niej położenie geograficzne i historię gmin uczestniczących w projekcie, biografie znaczących osób, stroje, tradycje oraz kuchnię pogranicza polsko-czeskiego. Jej celem jest także ukazanie wielokulturowości pogranicza w aspekcie przenikania się kultur: czeskiej, morawskiej, śląskiej i polskiej, co stanowi jego niebywały koloryt i wartość.

Gaszowice

Jejkowice

Pszów

Lyski

Kornowac

Bolatice

Sdružení Místní akční skupina (pol. LGD) LYSKOR vznikla 5. ledna 2006. Hlavním cílem této formace bylo rozvíjení a doplnění již existujících rozvojových záměrů v rámci působnosti obcí Lyski a Kornowac, jak také jejich propagace na vnějšek i mezi samotnými obyvateli. S využitím regionální kultury se zrealizovalo mnoho iniciativ lokálního charakteru, takových jako: „Slezská beseda“, „Medová beseda“, „Svatojánská noc“, dožínky, různé akce kultivující místní zvyky a tradice, cyklovýlety a přehlídky uměleckých seskupení. Došlo k četným rekonstrukcím místních objektů, bylo vydáno několik publikací, zakoupily se regionální kroje, byla postavena venkovní posilovna.

18. května 2015 byly do skupiny LYSKOR přijaty obce: Gaszowice, Jejkowice a městská obec Pszów. Sdružení působí na území okresů: rybnického, wodzislawského a ratibořského.

Projekt „Hledáme společné kořeny“ je realizován skupinou LGD LYSKOR a obcí Bolatice z České republiky. Jeho kýženým cílem je upevnění přeshraničního partnerství prostřednictvím akcí orientovaných na hledání společných kořenů: rodinných, historických a kulturních. Nežádka lidé po obou stranách hranice neznají svoji rodinnou, lokální ani národní historii. Zapomínají o vlastních kořenech a vzdalují se vlastní tradici.

V každodenním životě se často opíráme o stereotypy týkající se našich národů. Někteří Poláci věří v hodnověrnost frází na téma Čechů: „Češi nás nemají rádi, chovají se k nám nelaskavě a nevšimavě. Čeští policisté si zasedli na Polácích. V Česku není nic zajímavého kromě Prahy a Skalního města. Česká kuchyně, to jsou jen knedlíky. Český jazyk je divný a směšný. Češi jsou ateisté. Všichni Češi to přehánějí s pitím piva. Nejsou takoví patrioti jako Poláci. Ohýbají páteř pod cizí nadvládou.“ Mezi Čechy také existuje mnoho názorů týkajících se Poláků. Smějí se z našeho příliší popisného jazyka. Připadáme jim jako chudší stát, hůře zorganizovaný, s pro ně těžko pochopitelným vlastenectvím. Podle stereotypu jsou Poláci alkoholičci a vychytralci. Češi mají negativní vztah k polským potravinám. Udivuje je role, jakou v Polsku sehrává katolická církev. Vzájemné vztahy obou národů jsou zatíženy historií Zaolší (Zaolzie), agresí vůči Československu v roce 1968 a aktuálně konfliktem ohledně dolu „Turów“.

Málo známým faktem je to, že Jan Matejko a Leopold Staff měli české kořeny. Jan Ámos Komenský (český pedagog, filozof a reformátor) našel v období pronásledování Českých bratří útočiště v Lesně. Esem polské 303. stíhací perute v bitvě o Anglii byl Josef František. Na území česko-polského pohraničí měly své působitě šlechtické rody Lichnovských a Eichenдорffů. Tunel v Czernici-Rydułtowých postavil Čech Franc Rzicha a Čech Joseph Doms byl zakladatelem tabákového průmyslu v Horním Slezsku. Část jeptisek a správců majetku Poledníka z Lysek pocházelo z českých zemí. V Polsku jsou známí také čeští filmoví režiséři a spisovatelé. Čechofilství se rozšiřuje čím dál víc. Na obou stranách hranice začíná převládat názor, že „oni“ mohou být dobrými sousedy, přáteli, spojenci, důležitým elementem „normálního“ světa. Společná historie nás nešetřila utrpení a problémů, které je potřeba analyzovat a spravedlivě posoudit. Avšak ještě důležitější se zdá být reflexe toho, odkud pocházíme a kam směřujeme, co nás spojuje a může se stát základem pro rozvoj společnosti, která mezi sebou spolupracují a navzájem se podporují. Nastává čas na prolomování ledů.

Projektem vzdáváme hold našim předkům. Díky němu vzniká vize tvoření společné, lepší budoucnosti. Abychom mohli realizovat vytyčené cíle, musíme se především lépe poznat a pochopit, k čemuž přispívá i tato publikace. Zohledňujeme v ní zeměpisnou polohu a historii obcí, které se účastní projektu, životopisy významných osobností, kroje, tradice a kuchyni česko-polského pohraničí. Publikace si rovněž klade za cíl poukázat na multikulturní charakter pohraničí ve světle vzájemného pronikání kultur české, moravské, slezské a polské, což vytváří jeho neopakovatelný kolorit a hodnotu.

*Racibórz na pocztówce z 1902 roku.
Ratiboř na pohlednici z roku 1902.*

*Panorama Rybnika z XVIII wieku.
Panorama Rybniku z 18. století.*

*Przejście graniczne między Austro-Węgrami i Niemcami
w Pietrkowicach (Petřkovice).
Hraniční přechod mezi Rakousko-Uherskem a Německem
v Petřkovících.*

*Rynek w Hulczynie (Hlucin).
Náměstí v Hulčině v meziválečném období.*

Tereny pogranicza polsko-czeskiego łączy wspólnota historii Górnego Śląska. Wielokrotnie zmieniał on swoją przynależność państwową. Wytworzyło to wielokulturową i wielonarodową mozaikę miejscowej ludności z widocznymi wpływami: polskimi, niemieckimi oraz czeskimi (morawskimi). Górny Śląsk w jego części należącej obecnie do Polski należał do: słowiańskiej wspólnoty pierwotnej (do około 890/900 roku), do Wielkich Moraw (do około 906/907 roku), do Czech (do ok. 990 roku), do Polski (do 1327 roku), ponownie do Czech (do 1526 roku), następnie do Austrii (do roku 1740), do Prus i Niemiec (do 1922 roku). W latach 1922-1939 Górny Śląsk znalazł się w granicach II Rzeczypospolitej. W latach 1939-1945 przeżywał okres okupacji hitlerowskiej, aby od roku 1945 znaleźć się na terenie Polski. (Wg. M. Szołtysek, Rybnik nasze gniazdo, Rybnik 1997).

Ziemia Hulczyńska znacznie różni się od innych ziem obecnej Republiki Czeskiej: historią, mentalnością, dialektem, pozytywnym nastawieniem do Niemiec. Ma to głębokie podstawy historyczne. Do roku 1945 należała do diecezji i archidiecezji ołomuńskiej, gdy inne części Górnego Śląska do wrocławskiej. Latach 1742-1918 Ziemia Hulczyńska była częścią Prus i Cesarstwa Niemieckiego. Decyzją traktatu wersalskiego, w lutym 1920 roku, terytorium południowej Raciborszczyzny przyznano Czechosłowacji a pozostała w dalszym ciągu należała do Niemiec. W roku 1923 do Czechosłowacji przyłączono Pyschcz (Pišť) i Haatsch (Hať). Po Traktacie Monachijskim 1938 roku Ziemię Hulczycką włączono do III Rzeszy jako tzw. Altreich. Po II wojnie światowej znalazła się w Czechosłowacji a Raciborszczyzna w Polsce.

Lokality česko-polského pohraničí spojuje společná historie Horního Slezska, které mnohokrát změnilo svou státní příslušnost. Vytvořila se tak mnohokulturní a mnohonárodnostní mozaika místního obyvatelstva s vlivy polskými, německými a českými (moravskými). Horní Slezsko s jeho částí nacházející se v současném Polsku přináleželo postupně: původnímu slováckému společenství (do cca roku 890/900), Velké Moravě (do cca roku 906/907), Českým zemím (do cca roku 990), Polsku (do roku 1327), opětovně Čechám (do roku 1526), následně Rakousku (do roku 1740), Prusku a Německu (do roku 1922). V letech 1922-1939 se Horní Slezsko ocitlo uvnitř hranic Druhé Polské republiky. V letech 1939-1945 zažilo období hitlerovské okupace, načež se od roku 1945 našlo na území Polska. (podle M. Szołtysek, Rybnik nasze gniazdo, Rybnik 1997).

Hlučínsko se výrazně odlišuje od jiných regionů současné České republiky, a to svými dějinami, mentalitou, dialektem a příznivým postojem k Německu. Pramení to hluboko v historii. Do roku 1945 spadalo Hlučínsko do diecéze a arcidiecéze olomoucké, zatímco jiné části Horního Slezska do diecéze vatislavské. V letech 1742-1918 bylo Hlučínsko součástí Pruska a Německého císařství. Rozhodnutím versailleské smlouvy bylo roku 1920 území jižního Ratibořska přiznáno Československu a jeho zbývající část nadále přináležela Německu. V roce 1923 bylo do Československa připojena Pyschcz (Píšť) a Haatsch (Hat). Po uzavření Mnichovské dohody v roce 1938 bylo Hlučínsko začleněno do Třetí říše jakožto tzv. Altreich. Po II. světové válce připadlo Hlučínsko Československu a Ratibořsko Polsku.

Podział ziem pogranicza po I Wojnie Światowej.
Rozdělení pohraničních oblastí po I. světové válce.

Historia gmin będących realizatorami projektu zna wielu ludzi, którzy odcisnęli wyraźne piętno na życiu społeczności lokalnej. Poznanie ich biografii może stanowić ważne ogniwo łączące mieszkańców naszych gmin.

Dějiny obcí, jež se podílejí na realizaci projektu, znají spoustu osob, které se výrazným způsobem zapsaly do života místního společenství. Seznámení se s jejich životopisy může být důležitým spojovacím článkem mezi obyvateli našich obcí.

August Scholtis (Bolatice)

Urodził się 7 sierpnia 1901 roku w Bolaticach, w tzw. Kraiku Hulczyckim na Górnym Śląsku, na terenie przypadłym po I wojnie światowej Czechosłowacji. Wywodził się z rodziny chłopskiej związanej od pokoleń z Bolaticami. Z wykształcenia był murarzem. Pełnił funkcję zarządcy dóbr Karla Lichnowskiego w Krzyżanowicach. W roku 1929 przeniósł się do Berlina, gdzie został pisarzem i dziennikarzem. W roku 1932 wydał powieść „Ostwind” („Wiatr od wschodu”).

W początku lat 60. XX wieku zaangażował się w działalność na rzecz pojednania Niemiec, Czechosłowacji i Polski. Zmarł w Berlinie 26 kwietnia 1969 roku.

Narodził się 7. srpna roku 1901 v Bolaticích, v tzv. Zemi hlúčinské v Horním Selzsku, na území, které po I. světové válce připadlo Československu. Pocházel ze selské rodiny provázané od pokolení s Bolaticemi. Vyučil se zedníkem. Vykonaával funkci správce majetku Karla Lichnovského v Krzyżanowicach. V roce 1929 se přestěhoval do Berlína, kde se stal spisovatelem a novinářem. V roce 1932 vydal román „Ostwind” („Východní vítr”). Na počátku 60. let 20. století se angažoval v aktivitách sledujících smíření mezi Německem, Československem a Polskem. Zemřel v Berlíně 26. dubna roku 1969.

Rycerz Gasz (Gaszowice) / Rytiř Gasz (Gaszowice)

Uznawany jest za założyciela wsi Gaszowice, chociaż łączy w sobie prawdę historyczną z legendą. Pewnego razu Kazimierz I Opolski (1178/1180 – 1230), książę opolski wybrał się na polowanie w okolicy Rozmierza w obecnym powiecie strzeleckim. Niestety, w czasie samotnej pogoni za zwierzem zablądził w lasach okalających górę Chełm nazywaną dzisiaj Górą Świętej Anny. Odnalazł go chłop o imieniu Gasz. Książę, w podzięce za uratowane życie, przyrzekł swojemu wybawcy nadać ziemię, którą ten sam mógł sobie obrać a także wprowadził go do stanu rycerskiego. Teren ofiarowany rycerzowi był piękną krainą leżącą w okolicach niewielkiej osady służebnej dla pobliskiego Raciborza zwanej Rybnik. Tam Gasz założył swoją osadę. Imię Gasza (Gasso) odnajdujemy w dokumencie z 25 maja 1223 roku wydanym przez księcia Kazimierza a dotyczącym przekazania wolnych dziesięcin kościołowi św. Zbawiciela w Rybniku należącego do sióstr Norbertanek.

Je považován za zakladatele vesnice Gaszowice, ačkolí jde o spojení historických faktů s legendou. Jednoho dne se Kazimierz I. Opolský (1178/1180 – 1230), kníže opolsko-ratiborský vydal na lov v okolí obce Rozmierz v současném okrese strzeleckém. Během samotného honu na divokou zvěř bohužel zabloudil v lesích oblopujících horu Chełm, dnes známou jako Hora sv. Anny. Našel jej sedlák jménem Gasz. Jako výraz vděčnosti za záchranu svého života se kníže zavázal dát svému zachránci půdu, jež si sám mohl vybrat, a pasoval ho do stavu rytířského. Území, kterým byl rytíř obdarován, se stalo krásné místo ležící v okolí menší osady, nacházející se ve služebním vztahu k nedalekému Ratiboři, zvané Rybnik. Tam založil Gasz svoji osadu. Jméno Gasz (Gasso) nalezneme v dokumentu z 25. května roku 1223 vydaném knížetem Kazimírem, který se týká předání volných desátků kostelu sv. Spasitele v Rybniku, patřícího sestřám norbertánkám.

Leon Ryszka (Jejkowice)

Urodził się 24 stycznia 1925 roku w Jejkowicach, w rodzinie Teodora i Rozalii z domu Wojczek. Ukończył: Liceum Pedagogiczne, Wyższy Kurs Nauczycielski oraz Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Opolu. Był nauczycielem matematyki w Gaszowicach i Zwonowicach. Kierował Szkołą Podstawową w Zwonowicach w latach 1959-1968. Uczył w II Liceum Ogólnokształcącym w Rybniku i jednocześnie pełnił funkcję zastępcy dyrektora tej szkoły. Angażował się w życie społeczności lokalnej. Jest autorem publikacji dotyczących Jejkowic: „Dzieje Jejkowic”, „50 lat GS – kronika spółdzielni”, „Mieszkańcy Jejkowic”, „Parafia Jejkowice”. Otrzymał wiele odznaczeń, w tym Medal Edukacji Narodowej. Zmarł 11 listopada 2017 roku w wieku 92 lat.

Narodil se 24. ledna 1925 v Jejkowicích, v rodině Teodora a Rozálie, roz. Wojczek. Absolvoval pedagogické gymnázium, vyšší pedagogický kurs a vysokou školu pedagogickou v Opoli. Vyučoval matematiku v Gaszowicích a Zwonowicích. V letech 1959-1968 byl ředitelem základní školy ve Zwonowicích. Učil na 2. všeobecném gymnáziu v Rybniku a současně v této škole zastával funkci zástupce ředitele. Angažoval se v místním společenském životě. Je autorem publikací týkajících se Jejkowic: „Dějiny Jejkowic”, „50 let GS – kronika družstva”, „Obyvatelé Jejkowic”, „Farnost Jejkowice”. Obdržel mnoho vyznamenání, mezi jinými Medaili národního vzdělávání. Zemřel 11. listopadu 2017 ve věku 92 let.

Laura Meozzi (Pogrzebień - Kornowac)

Urodziła się 5 stycznia 1873 roku we Florencji w zamożnej rodzinie szlacheckiej. Ukończyła kolegium Sacro Cuore w Rzymie a następnie rozpoczęła studia medyczne. W roku 1895 razem ze swoją siostrą Ritą wstąpiła do Zgromadzenia Córki Maryi Wspomożycielki Wiernych (Salesjanki). Przez 23 lata pracowała we Włoszech, głównie na Sycylii jako nauczycielka i dyrektorka szkoły. W roku 1922, wraz z pięcioma innymi siostrami, przybyła do Polski, do Różanogostoku, gdzie założyła sierociniec, szkołę podstawową i średnią. Jesień swego życia spędziła w klasztorze w Pogrzebieniu, gdzie zmarła w opinii świętości 30 sierpnia 1951 roku. Została pochowana na miejscowym cmentarzu. W roku 1989 dokonano ekshumacji jej szczątków i przeniesiono je do grobowca pod krużgankami kościoła parafialnego. Trwa proces beatyfikacyjny siostry Laury Meozzi. Obecnie przysługuje jej tytuł Czciwej Służebnicy Bożej.

Narodziła se 5. ledna roku 1873 we Florencji w domu bogatę šlechtické rodiny. Absolvovala kolegium Sacro Cuore v Římie a následně zahájila studium medicíny. V roce 1895 vstoupila spolu se svou sestrou Ritou do Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice (salesiánky). 23 let pracovala v Itálii, především na Sicílii jako učitelka a ředitelka školy. V roce 1922 se spolu s pěti dalšími sestrami přestěhovala do Polska, do Różanogostoku, kde založila sirotčinec, základní a střední školu. Podzim svého života strávila v klášteře v Pogrzebieniu, kde 30. srpna roku 1951, mnohými považována za svatou, zemřela. Byla pochována na místním hřbitově. V roce 1989 došlo k exhumaci jejich ostatků, jež byly následně umístěny v hrobce pod sloupovou síní farního kostela. Probíhá proces beatifikace sestry Laury Meozzi. V současnosti je jí přiznán titul Ctihodné služebnice Boží.

Franciszek Chrószcz (Pszów)

Urodził się 1 listopada 1846 roku w Krzyżkowicach. Jako obywatel państwa pruskiego zdolny do służby wojskowej brał udział w trzech wojnach: z Danią (1864), Austrią (1866) oraz Francją (1870-1871). Otrzymał liczne odznaczenia i stopień podoficera. Po powrocie z wojen jego sytuacja materialna była bardzo trudna. Zdecydował się na wyjazd do Westfalii. Po powrocie, w roku 1896, zamieszkał w Rydułtowach a za zarobione pieniądze założył firmę transportowo - przewozową. Dorabiał na kopalni. Za udział w akcji propagandowej na rzecz wyboru polskich posłów do Reichstagu został zwolniony z pracy. Nabył w Pszowie parcelę, na której chciał wybudować dom. Nie otrzymał jednak pozwoleń władz. 8 sierpnia 1906 roku doszło do tragedii. W obronie swojego domu Chrószcz zastrzelił policjanta a później odebrał sobie życie. Franciszka Chrószcza zaczęto nazywać „śląskim Drzymałą”, nawiązując do sprawy wielkopolskiego chłopca Michała Drzymały również walczącego o możliwość postawienia domu na własnej parceli.

Narodil se 1. listopadu roku 1846 v Krzyżkowících. Jako občan pruského státu, způsobili pro vojenskou službu, se zúčastnil třech válek: proti Dánsku (1864), Rakousku (1866) a Francii (1870-1871). Získal různá vyznamenání a dosáhl stupně poddůstojníka. Po návratu z válek byla jeho materiální situace velice obtížná. Rozhodl se přestěhovat do Vestfálska. Po návratu v roce 1896 se usadil v Rydułtowach a za vydělané peníze zde založil dopravně- přepravní firmu. Privydělával si práci v dolech. Za účast v propagandistické kampani za zvolení polských poslanců do Reichstagu byl propuštěn z práce. V Pszowie si pořídil pozemek, na němž si chtěl postavit dům, k tomu však nedostal úřední povolení. 8. srpna roku 1906 došlo k tragédii. Při obraně svého domu Chrószcz zastřelil policistu a později spáchal sebevraždu. Franciszkovi Chrószczovi se začalo přezdívat „śląszky Drzymałą”, v návaznosti na historii velkopolského sedláka Michała Drzymały, který rovněž bojoval za možnost postavit si dům na svém vlastním pozemku.

Joseph Benedict Polednik (Lyski)

Urodził się 20 marca 1798 roku w Rudach Wielkich, w rodzinie mistrza budowlanego. Uczył się w gimnazjum cysterskim w Rudach. Następnie zrobił karierę urzędniczą. Pracował, między innymi, u księcia raciborskiego. W wieku 34 lat zakupił dobra rycerskie w Lyskach i w Nowej Wsi i w ten sposób stał się zamożnym człowiekiem. Po śmierci syna, podczas zarazy tyfusu w roku 1846, postanowił zająć się filantropią. W tym celu założył fundację Dom Ubogich pod Wezwaniem św. Józefa. Prowadziły go siostry boromeuszki. Dom Ubogich przetrwał czasy I wojny światowej i okres międzywojenny. W czasie II wojny światowej Niemcy urządzili w nim obóz jeniecki. Dzisiaj mieści się w nim Dom Pomocy Społecznej p.w. św. Józefa.

Joseph Benedict Polednik zmarł 20 sierpnia 1882 roku. Został pochowany w kaplicy grobowej rodziny Poledników na starym cmentarzu w Lyskach.

Narodil se 20. března roku 1798 v Rudách Wielkých, v rodině stavebního mistra. Chodil na cisterské gymnázium v Rudách. Následně nastoupil kariéru úředníka. Pracoval mimo jiné pro knížete ratiborského. Ve věku 34 let zakoupil rytířské nemovitosti v Lyskách a v Nowé Wsi a díky tomu se stal zamožným člověkem. Po smrti svého syna v důsledku infekce tyfu v roce 1846 se rozhodl věnovat se filantropii. Za tímto účelem založil nadaci Útulek pro chudé svatého Josefa. Vedly ho sestry boromejské. Útulek pro chudé přetrval období I. světové války i meziválečné období. Během II. světové války v něm Němci zřídili zajatecký tábor. Dnes se v něm nachází Dům s pečovatelskou službou svatého Josefa.

Joseph Benedict Polednik zemřel 20. srpna roku 1882. Byl pochován v náhrobní kapli rodiny Poledníků na starém hřbitově v Lyskách.

*Dożynki w Gaszowicach.
Dožínky v Gaszowících.*

*Korowód dożynkowy w gminie Lyski.
Dožínkový průvod v obci Lyski.*

Ziemia Hulczyńska z Bolaticami oraz Górny Śląsk na obszarze gmin realizujących projekt są przykładem terenów zamieszkałych przez ludność kultywującą tradycje. Należą do nich: dożynki, czyli święto plonów, odpusty jako święto patrona lokalnego kościoła i kiermasze będące świętem poświęcenia kościoła. Praktykowane są tradycje związane ze świętami roku liturgicznego, zwłaszcza Boże Narodzenie. Do świąt ważnych dla Ślązaków, między innymi, zalicza się także: Barbórkę (święto górników), Wielkanoc, Boże Ciało, Wszystkich Świętych. Święta państwowe w Polsce to: Święto Niepodległości (11 listopada) oraz Święto Konstytucji 3 Maja 1791 roku. W Czechach obchodzi się: Święto Odnowienia Niepodległego Państwa Czeskiego (1 stycznia), Święto Apostołów Słowiańskich Cyryla i Metodego (5 lipca) i Święto Państwowości Czeskiej (28 września).

Ziemia Hulczyńska stanowi ewenement na mapie zlaicyzowanej Republiki Czeskiej. Możemy tutaj natrafić na piękne, zabytkowe i co najistotniejsze otwarte i tętniące życiem kościoły. Na wspomnianym terenie występuje troska o zachowanie dziedzictwa kultury materialnej i duchowej. Ludność kultywuje mowę swoich ojców. Dotyczy to zarówno gwary śląskiej jak i gwar łaskich używanych przez Morawian. Nie trzymają się one granic administracyjno-państwowych i przenikają na obszar dzisiejszego powiatu raciborskiego. Wydawane są książki o tematyce związanej z regionem. W szkołach prowadzone są zajęcia z edukacji regionalnej. Organizowane są festiwale folklorystyczne, np. „Dwa narody, jedna kultura morawska” czy Międzynarodowy Konkurs Gwary Leskiej „Morawskie rzadziny selskie hospodyní”. Na szczególną uwagę a jednocześnie uznanie zasługuje przywiązanie do tradycji ludności zamieszkującej po obydwu stronach obecnej granicy polsko - czeskiej, którą są Morawianie. Grupa ta nazywana także: Morawcy, Morawce, Moravci. Morawzen lub Mährer jest śląską grupą etniczną, która uważała siebie w przeszłości za Morawian lub Niemców a obecnie za Polaków, Niemców lub Ślązaków. Ich odrębność wiązała się z historyczną przynależnością do diecezji ołomunieckiej. Po roku 1842 byli morawskimi mieszkańcami Śląska pruskiego.

Po I wojnie światowej tzw. Kraik Hulczyński zamieszkały przez Morawian przyłączono do Czechosłowacji. Południową część powiatu raciborskiego pozostawiono w Niemczech. Wśród hulczyńskich Morawian upowszechnił się język czeski a ich samych zaczęto określać mianem: Pražovň lub Pajžáci (Prusacy). Dialekt Hulczyński posiada wyraźne wpływy języka polskiego i niemieckiego. Obecnie jest tylko namiastką pierwotnego języka i zachował się w rymowankach, baśniach i pieśniach. Jest kultywowany przez zespoły folklorystyczne.

Po II wojnie światowej na terenie włączonym do Polski, Morawian uznano za ludność Polską. Po roku 1956 nastąpiła fala ich emigracji do Niemiec. Dzisiaj za stolicę polskich Morawian uznaje się Krzanowice. Inne miejscowości zamieszkane przez nich to: Pietraszyn i Borucin. W łaskim dialekcie Morawian słyszymy takie słowa jak: cesta (po polsku droga), hamlary (po polsku czereśnie), rzykaczki (po polsku modlitwy), czy wrana (po polsku wrona). Szacuje się, że w Polsce zamieszkuje ok. 5-10 tysięcy Morawian. Według spisów ludności z roku 2001 w Republice Czeskiej, na Ziemi Hulczyńskiej żyło ponad 1000 Morawian, co stanowiło 1,8% ogółu mieszkańców (najwięcej w Służowicach i w Běleji). Według wspomnianego spisu Ziemię Hulczyńską zamieszkiwało: 87.7% Czechów, 3,6% Ślązaków, 2,6% Niemców, 1,2% Słowaków i 0,2% Polaków.

SPOLEČENSTVÍ MNOHOKULTURNÍ TRADICE

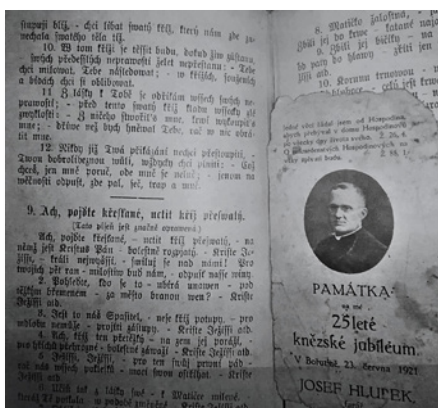
Hlučínsko spolu s Bolicicemi a Horní Slezsko s oblastmi obcí podílejících se na realizaci projektu jsou příkladem regionů, jejichž obyvatelstvo kultivuje své tradice. Mezi ně patří dožínky, tedy svátek úrody, poutě jakožto svátek patrona místního kostela a krmáře jakožto svátek vysvěcení kostela. Dodržovány jsou tradice spojené se svátky liturgického roku, především vánočními svátky. Ke svátkům významným pro Slezany budou mezi jinými patřit také: Barborka (svátek horníků), Velikonoce, Boží tělo, Svátek Všech svatých. Polské státní svátky jsou: Svátek nezávislosti (11. listopadu) a Svátek Ústavy 3. května z roku 1791. V Česku se slaví: Svátek obnovení české státnosti (1. ledna), Svátek slovanšských věrozvěstů Cyrila a Metoděje (5. července) a Svátek české státnosti (28. září).

Hlučínsko představuje unikát na mapě sekularizované České republiky. Můžeme zde najít krásné, pamětihodné a co především, otevřené a životem bující kostely. Zmiňované území se vyznačuje starostlivostí o zachování dědictví kultury jak materiální, tak duchovní. Obyvatelé nadále kultivují jazyk svých předků. Týká se to jak slezského nářečí, tak také nářečí lašských, používaných Moravy. Jejich výskyt se nedrží rámce administrativně-státních hranic, nýbrž tato nářečí pronikají do oblastí dnešního ratibořského okresu. Vydávají se zde knihy s tématy provázanými s regionem. Výuka ve školách nabízí lekce regionální vzdělanosti. Pořádají se folkloristické festivaly, např. „Dva národy, jedna moravská kultura“ nebo mezinárodní soutěž lašského nářečí „Morawskie rzadziny selskie gospodyni“. Mimořádnou pozornost a zároveň také uznání si zaslouží vřelý vztah k tradicím skupiny obyvatel sídlící po obou stranách současné česko-polské hranice, již jsou Moravané. Tato skupina je také označována jako: Morawcy, Morawce, Moraváci. Morawzen nebo také Mährer představují slezskou etnickou skupinu, která se v minulosti považovala za Moravy či Němce a v dnešní době za Poláky, Němce nebo Slezany. Jejich osobitost pramenila z historické příslušnosti k olomoucké diecézi. Po roce 1842 se stali moravskými obyvateli pruského Slezska. Po I. světové válce bylo Hlučínsko obývané Moravy připojeno k Československu. Jižní část ratibořského okresu zůstala nadále v Německu. Mezi hlučínskými Moravy se rozšířila čeština a je samé se začalo označovat jako Prajzové nebo Prajzáci (Prusáci). V hlučínském dialektu lze slyšet výrazné vlivy polského a německého jazyka. V současnosti už je pouze náhražkou původního jazyka, který se zachoval hlavně v rýmovačkách, básních a písních. Nadále jej kultivují folkloristické skupiny.

Po II. světové válce na území připojeném k Polsku byli Moravané považováni za obyvatelstvo polské. Po roce 1956 přišla vlna jejich emigrací do západního Německa. Dnes jsou za hlavní obec polských Moravanů považovány Krzanowice. Dalšími lokalitami obývanými polskými Moravy jsou Pietraszyn a Borucin. V lašském dialektu Moravanů uslyšíme slova jako cesta (polsky „droga“), hamlary (polsky „czerešnie“), rzykaczki (polsky „modlitwy“), nebo vrana (polsky „wrona“). Odhadem žije v Polsku kolem 5-10 tisíc Moravanů. Podle sčítání obyvatel z roku 2001 žilo v České republice na území Hlučínska více než 1000 Moravanů, což představovalo 1,8% všech obyvatel (nejvíce ve Služovicích a v Bělé). Podle zmiňovaného sčítání obývalo Hlučínsko 87,7% Čechů, 3,6% Slezanů, 2,6% Němců, 1,2% Slováků a 0,2% Poláků.

Dožínky v Bolicicah.
Dožínky v Bolicicah.

Modlitevník i památka jubileusu z kaplana.
Modlitební knížka a památka výročí vysvěcení na kněze.

*Współczesne Ślązaczki.
Současné Slezanky.*

*Stroje z okolic Tworowa.
Kroje z okoli Tworova.*

*Strój raciborski.
Ratibošský kraj.*

*Ślązaczka.
Slezanka.*

*Zdjęcie ślubne Ślązaków.
Svatební fotografie Slezanů.*

Strój ludowy obszaru pogranicza wykazuje wiele cech wspólnych dla obecnych powiatów: raciborskiego, głubczyckiego, części rybnickiego i wodzisławskiego oraz Śląska Opawskiego, głównie Ziemi Hulczyńskiej. Warto zaznaczyć, że posiadał on swoją wersję codzienną i świąteczną. Występują także różnice pomiędzy strojem panny i mężatki.

Specyfiką stroju raciborskiego jest jego ciemna tonacja wyrażająca powagę i majestat. Jego znaczącymi elementami są: zdobione cienkie chusty zakładane na ramiona z bocznymi końcami skrzyżowanymi z przodu, luźne kaftany zdobione motywami kwiatowymi, szerokie i długie plisowane wełniane spódnice oraz brokatowe fartuchy, czarne pończochy i półbuty w tym samym kolorze. Strój wzbogaca barwna kokarda spinająca dwa warkocz. Mężczyzna nosił białą koszulę, niebieską kamizelkę i w tym samym kolorze spodnie, wysokie czarne buty oraz czapkę.

Morawianki zamieszkujące Raciborszczyznę zakładały nieco krótsze spódnice i fartuszki. Ich strój znacznie różni się od używanego tutaj śląskiego, w jego lokalnej wersji.

Strój hulczyński stanowią: czepiec z długimi wstążkami zwisającymi do tyłu, kolorowa chusta zakładana na ramiona i skrzyżowana z przodu, barwny fartuch i spódnica, bluzka z krótkimi rękawami spiętymi kokardami, czarne buty. Panna spinała dwa warkocz kolorowymi wstążkami.

Wspomniane stroje obecnie zakładane są przez kobiety skupione w Kołach Gospodyń i innych organizacjach. Możemy je podziwiać w czasie: odpustów, dożynek i występów folklorystycznych.

Lidový kroj z pohraniční oblasti se vyznačuje mnoha společnými charakteristikami v rámci dnešních okresů: ratibořského, głubczyckiego, v části rybnického a wodzisławského, a také z opavského Slezska, především Hlučínska. Nutno podotknout, že kroj měl svoji verzi každodenní a sváteční. Existují také rozdíly mezi kroji pro svobodné a vdané ženy.

Zvláštností ratibořského kroje je jeho tmavý odstín vyjadřující vážnost a vznešenost. Mezi jeho významné prvky patří: zdobené tenké šátky nošené na ramenou s bočními konci svázanými zpředu do kříže, volné kazajky zdobené květinovými motivy, široké a dlouhé vlněné plisované sukně a k tomu brokátové zástěry, černé punčochy a polobotky ve stejné barvě. Kroj zdobí barevná mašle, která spíná dva copy. Muž nosil bílou košili, modrou vestu a kalhoty ve stejné barvě, vysoké černé boty a čepici.

Moravanky obývající území ratibořska nosily o něco málo kratší sukně a zástěry. Jejich kroj se výrazně odlišuje od zde nošeného kroje slezského v jeho místní verzi.

Kroj hlučínský se skládá z čepce s dlouhými stuhami zavěšenými dozadu, barevného šátku nošeného na ramenou a svázaného zpředu do kříže, barevné zástěry a sukně, halenky s krátkými rukávy svázanými mašlí a černé boty. Svobodná dívka si spínala copy barevnými stužkami.

Zmiňované kroje v současnosti nosí ženy sdružené ve spolcích hospodyněk a podobných organizacích. Lze je obdivovat během výročních poutí, dožinek a folklorních vystoupení.

*Hulczynianka w stroju ludowym z pocz. XX wieku.
Hlučíňanka v lidovém kroji z počátku 20. století.*

*Stroje Hulczyrskie.
Hlučínské kroje.*

*Hulczyrski strój ludowy z pocz. XX wieku.
Hlučínský lidový kroj z počátku 20. Století.*

*Stroje mieszkarców Bolatic.
Lidové kroje obyvatel Bolatic.*

*Mieszkańcy Bolatic w strojach ludowych.
Obyvatelé Bolatic v lidových krojích.*

Kuchnia pogranicza polsko - czeskiego wykazuje się niezwykłą złożonością związaną z mieszaniem się wpływów: polskich, czeskich, austriackich, niemieckich oraz morawskich i śląskich. Jest ona bardzo niejednorodna w swoim charakterze. Cechuje się potrawami typowymi dla danej grupy narodowej i regionalnej. Znane są także te same potrawy spożywane po obu stronach obecnej granicy polsko - czeskiej a różniące się tylko swoimi nazwami.

Kanonom kuchni śląskiej są: nudelzupa, rolady, kluski i modro kapusta a na deser kołocz. Nie można także pominąć: żuru śląskiego, wodzionki i potraw bożonarodzeniowych (siemieniotki, makówek i moczki). Z typowo śląskich dań możemy wymienić: brateringi, bratkartofle, ciapkapusta, szpajza, krepłe i śląski szalot.

Kanonom kuchni czeskiej z wyraźnymi wpływami: polskimi, bawarskimi, austriackimi, węgierskimi i słowackimi jest: zupa (gulaszowa, czosnkowa, kartoflanka, grzybowa lub rosół z kluseczkami) oraz knedliki bułczane lub ziemniaczane z piecenią lub roladą, golonka (peklowana, wędzona lub pieczona) oraz placki i zapiekanki ziemniaczane. Charakterystyczną cechą jest stosowanie dużej ilości kminku. Z deserów należy wymienić: pierniki, naleśniki, racuchy i wafle. Nieodłączny dodatek stanowi cenione na całym świecie czeskie piwo. Znane i lubiane są także: ser smażony oraz kielbasa w zalewie kwaśnej tzw. utopeni.

Na Ziemi Hulczyńskiej wypieka się tradycyjne drożdżowe kołacze z posypką i nadzieniem z powideł, maku lub twarogu (prajski kołacz). Są one podobne do śląskich kołoczyków i polskich drożdżówek. Na Wigilię i Boże Narodzenie Morawianie gotują maczkę (Ślązacy moczkę) oraz puczki (polskie pączki lub śląskie krepłe). U Morawian do klusek i rolady nie podaje się modrej kapusty, lecz lubiane przez Czechów zeli, czyli kapusta w różnych kolorach). Na ziemi hulczyńskiej, dania Wielkanocne to: jaja faszerowane i królik w śmietanie. Na Boże Narodzenie: karp i sałatka ziemniaczana a w czasie odpustu parafialnego: rosół z makaronem i knedlikami, kaczką i kluski. Okazją do biadowania są: święta, chrzty, wesela, stypy i imieniny.

Wiele z tych dań jest znanych i lubianych po obu stronach naszej wspólnej granicy. Mieszkańcy pogranicza gustują także w kuchni wielu innych narodów. Możemy spotkać restauracje i punkty gastronomiczne oferujące dania: włoskie, greckie, tureckie, meksykańskie, hiszpańskie, ukraińskie i gruzińskie. W codziennym menu dominuje jednak swojska lokalna kuchnia.

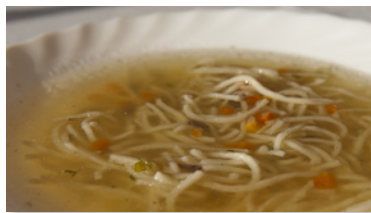
Śląski kołocz.
Sleský koláč.

Żur śląski.
Sleský žurek.

Wodzionka.
Sleská česnečka („wodzionka“).

Nudelzupa.
Vývar s nudlemi („nudelzupa“).

Kluski, rolada i modro kapusta.
Noky („kluski“), roláda a modré zeli.

Kuchyně česko-polského pohraničí se vyznačuje neobyčejnou rozmanitostí, která souvisí s prolínáním různých vlivů: polských, českých, rakouských, německých, moravských a slezských. Je díky tomu svým charakterem velmi nesterjnorodá. Jsou pro ni příznačná jídla typická pro danou národnostní či regionální skupinu. Jsou ovšem známy také stejná jídla po obou stranách česko-polské hranice, jež se liší pouze svými názvy.

Kánonem slezské kuchyně jsou „nudlezupa“ (vývar s nudlemi), rolády, „kluski“ (noky), modré zelí a jako zákusek koláč. Nelze také nezpomenout: slezský žur, „wodzionka“ (česnečka) a vánoční jídla jako „siemieniutki“ (konopná polévka), „makówka“ (makový koláč), „moczka“ (perníková polévka se sušeným ovocem). Z typicky slezských jídel můžeme dále jmenovat: „brateringi“ (pečenáče), „bratkartofle“ (pečené brambory), „tapkapusta“ (kaše s kysaným zelím, bůčkem či klobásou), „špajza“ (zákusek z vajíčka a želatiny), „krepke“ (koblíhy) a „slezský šalot“ (slezský bramborový salát).

Kánonem české kuchyně s významnými vlivy polskými, bavorskými, rakouskými, maďarskými a slovenskými jsou: polévky (gulášová, česneková, bramboračka, houbová nebo vývar s knedlíčky), houskové či bramborové knedlíky s pečením nebo roládou, vepřové kolena (nakládané, uzené či pečené) a bramboráky či zapékané brambory. Charakteristickým znakem je používání velkého množství kmínu. Ze zákusků je potřeba zmínit: perníky, palačinky, lívance a oplatky. Neodmyslitelný doplněk představuje po celém světě uznávané české pivo. Známé a oblíbené jsou rovněž smažený sýr nebo utopenci.

Na Hlučínsku se pečou tradiční kynuté koláče s polevou a nadívané povidly, mákem či tvarohem (prajský koláč). Jsou podobné slezským a polským koláčkům z kynutého těsta. Na Štědrý den a na Vánoce vaří Moravané „mačku“ (Slezané „moczku“). U Moravanů se jako příloha ke knedlíkům („kluski“) a roládě nepodává modré zelí („modra kapusta“), nýbrž Čechy oblíbené zelí bez ohledu na jeho barvu. Na Hlučínsku jsou typickými velikonočními potravinami plněná vajíčka a králík na smetaně. Na Štědrý den se jí kapr a bramborový salát a během výročních poutí se jí vývar s nudlemi a játrovými knedlíčky a kačena s knedlíky. Příležitostmi ke slavnostnímu hodování jsou svátky, křtiny, svatby, pohřební hostiny a jmeniny.

Mnohé z těchto jídel jsou známé a oblíbené po obou stranách naší společné hranice. Obyvatelé pohraničí si ovšem libují také v kuchyních mnoha jiných národů. Můžeme se setkat s pohostinskými zařízeními, které nabízejí jídla italská, řecká, turecká, mexická, španělská, ukrajinská i gruzinská. V běžném denním menu ovšem převládá domácí místní kuchyně.

*Droždžowe kolácze z posypką (prajský koláč).
Kynuté koláče s polevou („prajský koláč“).*

*Ser smażony.
Smažený sýr.*

*Zupa czosnkowa.
Česneková polévka.*

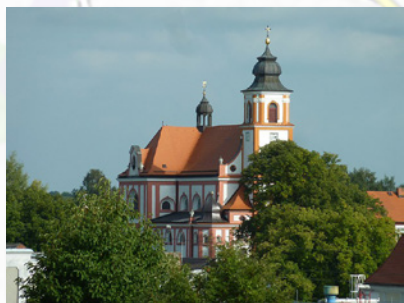
*Rosół z mięsnyimi kluseczkami.
Vývar s játrovými knedlíčky.*

*Knedlíki i pieczen.
Svíčková na smetaně s knedlíkem.*

Ważnym etapem wzajemnego poznania się mogą być wycieczki do miejsc bliskich dla społeczności lokalnych.

WYBRANE ZABYTKI I INNE WAŻNE OBIEKTY W GMINACH UCZESTNICZĄCYCH W PROJEKCIE (w oparciu o literaturę oraz strony internetowe gmin uczestniczących w projekcie).

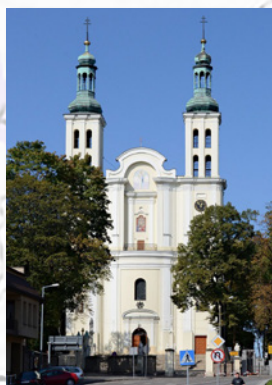
*Kościół św. Stanisława ze Szczepanowa w Bolaticach.
Kostel sv. Stanislava v Bolaticích.*

Důležitou etapou vzájemného poznávání mohou být výlety do míst, která jsou blízká místním společenstvím.

VYBRANÉ PAMÁTKY A JINÉ DŮLEŽITÉ OBJEKTY V OBCÍCH ÚČASTNÍCÍCH SE PROJEKTU (na základě literatury a internetových stránek obcí účastnících se projektu).

*Skansen Tradycji Ludowych i Rzemiosła w Bolaticach.
Skansen lidových tradic a řemesel v Bolaticích.*

*Bazylika Narodzenia Najświętszej Maryi Panny z obrazem Matki Bożej Uśmiechniętej w Pszowie.
Bazilika Narozeni nejsvětější Panny Marie s obrazem Matky Boží Usměvavé v Pszově.*

*Kopalnia „Anna” z 1842 roku w Pszowie.
Důl „Anna” z roku 1842 v Pszově.*

Pałac - obecnie Ośrodek Kultury „Zameczek” w Czernicy.
Zámek - aktuálně Kulturní centrum „Zameczek” v Czernici.

Zabudowanie dawnego dworu w Łukowice Śląskim
Budova bývalého dvora ve Slezském Łukowě.

Kościół p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej
i św. Piłusa X w Jejkowicach.
Kostel Matky Boží Škapuliřové
a sv. Pia X. v Jejkowicích.

Budynek szkoły z 1902 roku, obecnie siedziba
Urzędu Gminy w Kornowacu.
Školní budova z roku 1902, aktuálně sídlo
Obecního úřadu v Kornowaci.

Pałac wzniesiony na początku XIX wieku, obecnie
siedziba Zgromadzenia Córek Maryi Wspomożycielki
(Salesjanki) w Pogrzebieniu.
Zámek postavený na počátku 19. století, aktuálně
sídló Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice
(salesiánky) v Pogrzebieniu.

Budynek Domu dla Ubogich wzniesiony
przez Józefa Polednika w 1847 roku w Lyskach.
Budova Útulku pro chudé postavená
Josefem Poledníkem roku 1847 w Lyskách.

CO NAS ŁĄCZY W SZCZEGÓLNY SPOSÓB?

- Trudna przeszłość historyczna, zwłaszcza częste zmiany przynależności państwowej.
- Biografie osób łączących w sobie losy: Polaków, Czechów, Niemców, Ślązaków i Morawców.
- Podobieństwo kuchni regionalnej, stroju ludowego i języka.
- Przywiązanie do tradycji, szczególnie związanej z religią.
- Duma ze swojej tożsamości regionalnej, zwłaszcza u Morawców.
- Ciekawość poznania świata swoich sąsiadów po drugiej stronie granicy, szukanie wzajemnych powiązań.
- Święty Stanisław ze Szczepanowa, patron kościoła parafialnego w Bolaticach – biskup krakowski, święty Kościoła katolickiego, główny patron Polski.

CO NÁS JEDINEČNÝM ZPŮSOBEM SPOJUJE?

- Komplikovaná historická situace, především pak časté změny státní příslušnosti.
- Životopisy, které v sobě spojují osudy Poláků, Čechů, Němců, Slezanů a Moravanů.
- Podobnosti regionální kuchyně, krojů a jazyka.
- Vztah k tradici, především té spojené s náboženstvím.
- Hrdost na svou regionální identitu, především u Moravanů.
- Touha poznávat svět svých sousedů na druhé straně hranice, hledání vzájemných spojitostí
- Svätý Stanislav ze Szczepanowa, patron farního kostela v Bolaticích – krakovský biskup, svätý katolíckej cirkve, hlavný patron Polska.

Spotkanie w Bolaticach - marzec 2022

Setkání v Bolaticích – březen 2022

Opracowanie merytoryczne: Norbert Niestolik
Wydawca: Stowarzyszenie LYSKOR
Druk i opracowanie graficzne: INFOPAKT sp. j. Rybnik

Oborné zpracování: Norbert Niestolik
Vydavatel: Sdružení LYSKOR
Tisk a grafické zpracování: INFOPAKT sp. j. Rybnik